

## פרק ט': מבנה משל יותם

### רד"ק ט:ט

**והלכתיו לנוע על העצים** - ומשל העצים הם אנשי שכם והאטד אבימלך כלומר חסרו להם אנשים להמליך עליה כי המליכו הפחות שבהם והוא אבימלך, תוספת והאטד אבימלך וכן ויבאו עד גרן האטד ולפי שבו קוצים גוררים בו הדברים הצריכים להשמר מה היזק ולפי שהמלך נבחר לשמור העם מנוק ומכל דבר רע אמר כי המלך שבחרו הם והוא אבימלך אינו ראוי לאותו התכלית שראוי שיושם עבורו מלך על העם לשמרם מהיזק כי אדרבה הוא מזיק להם הפך הכוונה כמו הקוץ המריע למי שיאחז בו או יפעל בו כן עשה אבימלך בעם שכם שהרג בהם ובאחיו וכמו שהקוץ הוא דבר שאין בו תועלת רק היזק כן יקרה לאנשי שכם מאבימלך שהמליכו עליהם שירע להם ולא יועיל ע"כ:

### שאלות ריטוריות:

- (טז) ועתה אם באמת ובתמים עשיתם ותמליכו את אבימלך
- אם טובה עשיתם עם ירבעל ועם ביתו
- ואם כגמול נדיו עשיתם לו:

### הפעולות הנעשות:

- אשר נלחם אבי עליכם
- וישלך את נפשו מנגד
- ויצל אתכם מיד מדון: (יז)
- ואתם קמתם על בית אבי היום ותהרגו את בניו
- שבעים איש על אבן אחת
- ותמליכו את אבימלך בן אמתו על בעלי שקם כי אחיכם הוא: (יח)

<u>דברי יותם</u>	<u>משל האטד</u>
	<p>(ח) הלוחץ הלכו העצים למשח עליהם מלך ויאמרו לזית מלכה עלינו:                      (ט) ויאמר להם הזית החדלתי את דשני אשר בי יכבדו אלהים ואנשים והלכתי לנוע על העצים:                      (י) ויאמרו העצים לתאנה לכי את מלכי עלינו:                      (יא) ותאמר להם התאנה החדלתי את מתקי ואת תנובתי הטובה והלכתי לנוע על העצים:                      (יב) ויאמרו העצים לגפן לכי את מלכי עלינו:                      (יג) ותאמר להם הגפן החדלתי את תירושי המשמח אלהים ואנשים והלכתי לנוע על העצים:                      (יד) ויאמרו כל העצים אל האטד לך אתה מלך עלינו:                      (טו) ויאמר האטד אל העצים</p>
<p>(טז) ועתה אם באמת ובתמים עשיתם ותמליכו את אבימלך</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• ואם טובה עשיתם עם ירבעל ועם ביתו</li> <li>• ואם כגמול נדיו עשיתם לו:</li> <li>○ (יז) אשר נלחם אבי עליכם</li> <li>○ וישלך את נפשו מנגד</li> <li>○ ויצל אתכם מיד מדון:</li> <li>▪ (יח) ואתם קמתם על בית אבי היום ותהרגו את בניו</li> <li>▪ שבעים איש על אבן אחת</li> <li>▪ ותמליכו את אבימלך בן אמתו על בעלי שקם כי אחיכם הוא:</li> </ul>	<p><b>אם באמת אתם משחים אתי למלך עליכם</b></p>
<p>הזה</p> <p>=&gt; שמחו באבימלך וישמח גם הוא בכם:</p> <p><b>ואם אין</b></p> <p>=&gt; תצא אש מאבימלך ותאכל את בעלי שקם ואת בית מלוא ותצא אש מבעלי שקם ומבית מלוא ותאכל את אבימלך:</p>	<p>=&gt; באו חסו בצלי</p> <p><b>ואם אין</b></p> <p>=&gt; תצא אש מן האטד ותאכל את ארזי הלבנון:</p>